

ת"פ 31998/03/22 - מדינת ישראל נגד נאסר חרירי,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 31998-03-22 מדינת ישראל נ' חרירי (עציר)

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר
המאשימה
נגד
הנאשם
נאסר חרירי, (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד צחי יונגר

ב"כ הנאשם: עו"ד דורון נוי, עו"ד יהלי שפרלינג, עו"ד עומר מסארווה, עו"ד באסל פלאח

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו בעובדות כתב אישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירות כדלקמן: קשירת קשר לביצוע פשע (סחיטה באיומים שהביאה לכדי מעשה), עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") (שתי עבירות), וסחיטה באיומים שהביאה לכדי מעשה, עבירה לפי סעיף 428 סיפא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

הסדר הטיעון כלל הסכמה עונשית, לפיה יעתרו הצדדים להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, מאסר מותנה לפי שיקול דעת בית המשפט וקנס כספי בסך 7,000 ש"ח.

הודאת הנאשם ניתנה לאחר ששמיעת הראיות בתיק החלה ונשמעה עדותם של חלק מעדי התביעה.

2. במבוא לכתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") נאמר כי עובר לאירועים המפורטים בו, בתקופה שאינה ידועה במדויק למאשימה, החזיקה משפחת אגבריה - אחרירי בנכסי נדל"ן בעיר טיבה, שבה התגוררה (להלן: "משפחת חרירי"). בני משפחת חרירי, וביניהם מאלק חרירי (להלן: "מאלק") והנאשם, הינם בעלי מוניטין של אנשים אלימים העושים שימוש בכוח, באיומים ובהטלת אימה על מנת להניע אנשים

לעשות או להימנע ממעשה, ולהזכרת שמם של בני משפחת חרירי קיימת השפעה מטילת אימה.

3. ביום 14.8.1999 או בסמוך לכך, על רקע סכסוך דמים בין משפחת חרירי לבין משפחת עבד אלקדר, נכרת הסכם סולחה בין המשפחות, בין היתר, בתיווך נציגי עיריית טייבה (להלן: "הסכם הסולחה"), כאשר מאלק ייצג את משפחת חרירי בהסכם. במסגרת הסכם הסולחה, נקבע כי משפחת חרירי תעזוב את מתחם המגורים בו התגוררה בעיר טייבה, בתמורה להקצאת מגרשים חלופיים בעיר, הידועים כגוש 8031, חלקות 9 ו-15, מגרשים 7-25 ו-33 (להלן: "הקרקעות"). בהמשך לכך, מכרו בני משפחת חרירי או מי מטעמה חלק מהקרקעות לגורמים שלישיים.

4. נאמר כי הסכם הסולחה נערך ללא ידיעתה והסכמתה של רשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י"), שהינה בעלת הקרקעות על פי דין. לפיכך, במהלך שנת 2003, הוגשו על ידי רמ"י תביעות נגד משפחת חרירי לפינוי וסילוק יד מהקרקעות, ונתבקשו צווי מניעה זמניים להפסקת הבנייה בקרקעות. התביעות התקבלו במלואן וביום 11.8.2013 הפכו הצווים לחלוטים.

5. בשנים שלאחר מכן התנהל משא ומתן ממושך בין רמ"י לבין משפחת חרירי, אשר יוצגה על ידי מאלק, וזאת בשיתוף נציגי עיריית טייבה. ביום 15.8.2018 או בסמוך לכך, גובש מתווה הסדרה (להלן: "מתווה ההסדרה"), לפיו מתוך כלל הקרקעות, יוקצו הקרקעות הידועות כמגרשים 12, 14 ו-15-25 (להלן: "המגרשים המבונים") למחזיקים בהם, בכפוף לעמידה בתנאים שייקבעו. בנוסף נקבע במתווה ההסדרה כי יתר הקרקעות, הידועות כמגרשים 6-11, 13, 15 ו-33 (להלן: "המגרשים הפנויים"), יוחזרו לרמ"י כשהם פנויים וריקים, לצורך שיווקם במכרזים פומביים. עוד סוכם במתווה ההסדרה כי רמ"י תפעל במסגרת המכרזים האמורים לשיווקן של קרקעות הידועות כמגרשים 1, 4-5, 32 ו-34-37.

6. בהתאם לכך, במהלך השנים 2018-2020, פרסמה רמ"י חמישה מכרזים לשיווק המגרשים האמורים (להלן: "המכרזים").

7. לאחר גיבוש מתווה ההסדרה, במועד שאינו ידוע למאשימה, קשר הנאשם קשר עם אחרים לסחוט באיומים אזרחים אשר זכו במכרזים, תוך שימוש במוניטין השלילי של משפחת חרירי. במסגרת הקשר, במהלך השנים 2019-2021 סחטו הנאשם ואחרים זוכים במכרזים, במטרה להפקיע מידיהם את הזכויות במגרשים בהם זכו, ולחילופין לשלם למשפחת חרירי או מי מטעמה כספים בגין מימוש הזכויות בקרקעות.

עד כאן המבוא לכתב האישום.

8. באישום הראשון נאמר כי חרף מתווה ההסדרה, סירבה משפחת חרירי, ובין היתר מאלק והנאשם, לוותר על טענתם לזכות במגרשים הפנויים אשר הוצעו לשיווק במסגרת מכרזי רמ"י.

9. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היה מואיד מסארוה (להלן: "מואיד") מנהל מחלקת הסעות ומנהל ביטחון, אבטחה ומוקד בעיריית טיבה.

באותה תקופה פעל ויסאם חג' יחיא חאג' יחיא (להלן: "סומא") מטעמו של הנאשם וסחט בעבורו ועל פי הוראתו את הזוכים במכרזים.

10. במהלך השנים 2018-2020, פעלו מאלק והנאשם ביחד עם מואיד, סומא, אימן ג'ברה (להלן: "אימן") ואחרים שזהותם ידועה למאשימה, להגשת הצעות לרכישת המגרשים במסגרת המכרזים באמצעות גורמים מטעמם (להלן: "מקורבי משפחת חרירי"). הנאשם, מאלק, סומא, מואיד, אימן ואחרים פנו לשמאי המקרקעין יוסף אגבאריה (להלן: "יוסף"), אשר על פי הנחייתם הכין מסמכים להגשת הצעות במסגרת המכרזים בשם מקורבי בני משפחת חרירי.

במסגרת המכרזים הוגשו אף הצעות לרכישת מגרשים על ידי אזרחים אשר אינם נמנים על מקורבי משפחת חרירי, אשר זכו בחלק מהם (להלן: "הזוכים").

11. בהמשך לכך, קשר הנאשם קשר עם מאלק, סומא, מואיד, אימן ואחרים שזהותם ידועה למאשימה, לסחוט באיומים את הזוכים, בהנחיית מאלק והנאשם, בכוונה להניעם לוותר על זכויותם במגרשים, ולחילופין להניעם לשלם למשפחת חרירי או למי מטעמה פיצוי כספי בגין השימוש בקרקעות. כל זאת, תוך שימוש במוניטין של משפחת חרירי וניצול פחדם של הזוכים (להלן: "הקושרים" ו"הקשר", בהתאמה).

במסגרת הקשר ולשם קידומו, פנו הקושרים ליוסף על מנת שיערוך שיערוכי שווי של הקרקע לצורך סחיטת הזוכים ודרישת פיצויים למשפחת חרירי או מי מטעמה.

12. באישום השני נאמר כי ביום 25.2.2019 הגישו עלא תלאווי (להלן: "עלא"), באסימה תלאווי, דיאא תלאווי, חלאד גארירי, מוחמד תלאווי וסאוסן תלאווי (להלן: "בני משפחת תלאווי") הצעות בסכום כולל של 2,205,700 ש"ח לרכישת שלוש קרקעות בגוש 8031, חלקות 9 ו-15, מגרשים 34-36, במסגרת מכרז 397/18 שפורסם על ידי רמ"י. בהתאם לתנאי המכרז, הפקידו בני משפחת תלאווי פיקדון בסך כולל של 171,402 ש"ח.

במקביל להצעות שהוגשו על ידי בני משפחת תלאווי, הגישו מקורבי משפחת חרירי - אנשי משפחת חאג' יחיא ואנשי משפחת זועבי, הצעות לרכישת המגרשים במכרז.

13. ביום 4.3.2019 החליטה ועדת המכרזים ברמ"י להקצות את שלושת המגרשים לבני משפחת תלאווי על סמך ההצעות שהוגשו מטעמם. בהמשך לכך, במסגרת הקשר ולשם קידומו, פעלו סומא ואימן בהוראתו

של הנאשם להביא את בני משפחת תלאווי לוותר על הזכויות במגרשים, תוך הטלת אימה ופחד באמצעות שימוש במוניטין השלילי של משפחת חרירי.

14. בהמשך לאמור לעיל, ביקש סומא מיוסף להכין מסמך התחייבות לתשלום הפרשים, במסגרתו פירט יוסף את מחיר המגרשים בהם זכו בני משפחת תלאווי, ששטחם כ-2,213 מ"ר, וחישב את ההפרש בין המחיר לבין שווי המגרשים לפי ערך של 2,500 לכל מטר קרקע, בניכוי תשלומי הוצאות המכרז ששילמו בני משפחת תלאווי.

15. במסגרת הקשר ולשם קידומו, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, הגיעו סומא ואימן, על פי הוראתו של הנאשם, למשרדו של עלא בטיבה מספר פעמים, הטילו עליו אימה וזרעו בו פחד, תוך שסומא מבהיר לעלא כי הקרקעות בהן זכו הוא ובני משפחתו שייכות למשפחת חרירי. סומא ואימן הבהירו לעלא כי עליו לפעול באחת משלוש דרכים - לוותר על הזכייה במגרשים; לשלם למשפחת חרירי את ההפרש בין שווי המגרשים לפי ערך של 2,500 למטר לבין התמורה הכוללת ששילמו בני משפחת תלאווי במסגרת הזכייה במכרז; או למכור למשפחת חרירי את הקרקעות במחיר בו רכשו אותן בני משפחת תלאווי מרמ"י. בתגובה, ביקש עלא מסומא ואימן שהות על מנת לבחון את האפשרויות האמורות.

לאחר מספר ימים נמסר לעלא מסמך התחשיב שנערך על ידי יוסף כאמור לעיל, ובהמשך נערכה פגישה בין עלא לבין הנאשם, במטרה להניע את עלא לפעול בהתאם לאחת האפשרויות אשר פורטו בפניו.

16. נוכח האמור, במספר מועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, מסר עלא לידיו של אימן שקיות ובהן סכומי כסף מזומן בסך כולל שאינו ידוע במדויק למאשימה, ואימן העביר את הכספים לידיו של סומא.

17. באישום השלישי נאמר כי עובר ליום 26.8.2019, הגישו ז.ס., מ.ס., ס.ת. ו-נ.א. (להלן: "משפחת ס"), הצעה על סך 888,888 ש"ח לרכישת קרקע בגוש 8031, חלקות 9 ו-15, מגרש 37, במסגרת מכרז 153/19 שפורסם על ידי רמ"י. בהתאם לתנאי המכרז, הפקידה משפחת ס' פיקדון בסך 78,000 ש"ח.

במסגרת מכרז 397/18, אשר קדם למכרז המוזכר לעיל, הגישו מקורבי משפחת חרירי - חאדר אגבאריה, מסעוד, מוחמד ומאהר חרירי - הצעה לרכישת מגרש 37, והצעתם נפסלה על ידי ועדת המכרזים ברמ"י.

18. ביום 1.9.2019 החליטה ועדת המכרזים ברמ"י להקצות את מגרש 37 למשפחת ס' על סמך הצעתה.

19. ביום 4.9.2019, בשעה 23:01 או בסמוך לכך, במסגרת הקשר, פנה יוסף לסומא ועדכן אותו על זכייתה של משפחת ס' במכרז על קרקע 37 ועל פרטי הזכייה. בתגובה השיב סומא: "שאלוהים יבייש את הכבוד שלהם, מאיפה יש להם כסף אלה? ... אין בעיה, אנחנו נגיע אליהם, או שיקנו אותה, או שניקח אותה, מה

הבעיה?" לצד האמורצין כי עובר ליום 4.9.2019 קשרו הנאשם וסומא קשר לסחוט את משפחת ס' (להלן: "הקשר הנוסף").

20. במסגרת הקשר והקשר הנוסף ולשם קידום, פעל סומא, בידיעתו של הנאשם, להביא את בני משפחת ס' לוותר על הזכויות במגרש 37, תך הטלת אימה ופחד באמצעות שימוש במוניטין השלילי של משפחת חרירי.

21. עוד ביום 4.9.2019, בשעה 23:31 או בסמוך לכך, פנה סומא לשאדי ס', אחיינו של ז.ס. ובן דודם של יתר בני משפחת ס' (להלן: "שאדי"), בירר עמו את זהותם של הזוכים במגרש 37 והודיע לו כי מדובר בקרקע השייכת לבני משפחת חרירי. סומא מסר לשאדי מסר מאיים לפיו: "אף אחד לא ניגש, רק הם, בכל טיבה אף אחד לא ניגש... עכשיו אנחנו זכינו בכל הקרקעות האלה מקודם, אף אחד לא ניגש לשם... אלה שלנו אחי, שלנו אף אחד לא נוגע בהם... שלנו, תשאל אצלכם בקלנסווה ותשאל בטיבה, שלנו... הקרקעות האלה ידועות למי שייכות... ידוע, מי שהולך לעיריית טיבה ושואל למי הקרקעות האלה יגידו לו זה של משפחת חרירי, לא מתקרבים אליהם".

22. בהמשך לאמור, במסגרת הקשר והקשר הנוסף ולשם קידום, ובכוונה להטיל אימה, לזרוע פחד ולהניע את בני משפחת ס' לוותר על זכויותיהם במגרש 37 לטובת משפחת חרירי, הנחה סומא את שאדי להעביר מסר מאיים לבני משפחת ס', בזו הלשון: "יבואו לשבת אתנו ויחזירו לנו את הקרקע אם הם רוצים לקנות יקנו מאתנו כל (צ"ל כמו - א.ט) כולם, קנו מאתנו, לא מספיק עשו נזק והוסיפו 140-150 יותר ממה ששמנו".

בנוסף איים סומא כי אם משפחת ס' לא תסדיר את העניין מולו "בשקט בלי זה ודיבורים", ייצא הטיפול בעניינים לגורמים אחרים, והוסיף כי יתר הזוכים במגרשים עשו עמם עסקה ושילמו לבני משפחת חרירי "את ההפרש". שאדי הודיע לסומא כי יפנה בעניין לבן דודו, ובתגובה הורה לו סומא להעביר לבן דודו מסר מאיים באמצעות שימוש במוניטין השלילי של משפחת חרירי, לפיו "תגיד לו כדי שישתכנע, ש-40-50 אלף נפשות בטיבה רק הוא הגיש הצעה, זה ידוע של חרירי".

23. על פי הנחייתו של סומא, שוחח שאדי עם בני משפחת ס' והביא לידיעתם את המסרים המאיימים, ובהמשך עדכן את סומא בכך שלא הצליח להניעם מלוותר על זכויותיהם במגרש 37. השניים המשיכו לדון בזכייתם של משפחת ס' במגרש 37 מספר פעמים.

24. ביום 6.9.2019 בירר שאדי עם סומא על אודות התקדמות הטיפול בעניינה של משפחת ס', וסומא השיב לו כי הנאשם שוהה בחו"ל ושללאחר שובו "יגיד לו" בסדר או לא בסדר" בכל הנוגע לתנאים אשר הוצבו למשפחת ס' כמפורט לעיל. ביום 9.9.2019, בשעה 20:04 או בסמוך לכך, שוחח שאדי עם סומא פעם נוספת בעניינה של משפחת ס', וסומא השיב לו: "אני אפתור את זה בדרך שלי... אנחנו נפתור את זה בדרך שלנו אל תדאג... מהעניינים שלו ניקח אותה... שיבוא לשבת בינינו, אני אגרום לו להצטער על זה... שישחק

אותה גבר... שהימ"ר שלו יעזרו לו... תוך שבוע, עשרה ימים, אני אתפנה אליו... שישאר בינתיים מרוצה".

25. בהמשך הוזהרו בני משפחת ס' על ידי גורם במשטרת ישראל על הסכנה הרובצת לפתחם מצדה של משפחת חרירי.

26. פניותיו של סומא במסגרת הקשר והקשר הנוסף נטעו בבני משפחת ס' אימה ופחד, בין היתר בשל המוניטין השלילי של משפחת חרירי, וגרמו להם לוותר על זכיותם במגרש 37 ולא להשלים את הליך המכרז. בעקבות כך, ביום 4.11.2019, ביטלה רמ"י את זכיותה של משפחת ס' במגרש 37.

27. ביום 19.11.2019 פנה ז.ס. בשם בני משפחת ס' לרמ"י, ציין כי לא השלים את הליך המכרז מחמת "רגישות המצב" והוסיף כי לא היה מגיש הצעה במסגרת המכרז לו ידע מלכתחילה על מצב הדברים.

28. ביום 29.1.2020 החליטה ועדת המכרזים על חילוט מלוא סכום הפיקדון שהופקד על ידי משפחת ס'. משהביאה משטרת ישראל לידיעת גורמי ועדת המכרזים כי התקבלו איומים על משפחת ס', הפכה הוועדה את החלטתה והורתה על השבת דמי הפיקדון למשפחת ס'.

ראיות לעונש

29. במסגרת ראיותיה לעונש, הגישה המאשימה את גיליונות הרישום הפלילי והתעבורתי של הנאשם. מתדפיס רישומו הפלילי (מע/1), עולה כי לחובתו שש הרשעות קודמות בעבירות איומים, סחיטה באיומים ואליומות, שעל כולן חלה התיישנות. שתי הרשעותיו האחרונות הן משנת 2009 - האחת, בעבירות איומים, העלבת עובד ציבור ותקיפת שוטר במילוי תפקידו בגינה הוטלו עליו, בין היתר 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל; והשנייה בעבירות סחיטה באיומים, פציעה, חבלה כשהעברין מזוין וחבלה על ידי שניים או יותר בגינה נידון הנאשם ל 18 חודשי מאסר בפועל. תדפיס הרישום התעבורתי (מע/2) מלמד כי לחובתו של הנאשם לא פחות מ-59 הרשעות בשלל עבירות תעבורה.

30. מטעם ההגנה לא הוגשו ראיות לעונש.

טיעוני הצדדים

31. בטיעוניה עתרה המאשימה לאמץ את ההסדר, שהינו פרי הידברות ארוכה שהחלה עוד בטרם החלה שמיעת הראיות בתיק. נטען כי במסגרת השיקולים שהובילו להסדר, נלקחו בחשבון הייחודיות והנסיבות של התשתית הראייתית בתיק, לצד הקשיים המשמעותיים שהיא מעלה. בנוסף צוין כי תיק זה הנו חלק מפרשה רחבת היקף, ולכן הודאת הנאשם וקבלת האחריות על ידו הביאו לחיסכון בזמן שיפוטי וציבורי,

חיסכון במשאבי מערכת אכיפת החוק, וייתור שמיעת עדותם של הקורבנות בפרשה, אשר נדרשים להעיד בשני הליכים נוספים. עוד הובאו בחשבון עברו הפלילי של הנאשם, שאמנם אינו מהעת האחרונה, אך לטענת המאשימה מעיד על אופיו ומזגו, והעובדה כי הנאשם נותן את הדין במסגרת הליך נוסף.

32. ההגנה הצטרפה לבקשת המאשימה ועתרה אף היא לכבד את הסדר הטיעון, במסגרתו ויתר הנאשם על טענותיו ביחס לקשיים הראייתיים בתיק ועל זכותו לנהל את משפטו עד תום, ובכך ייתר את עדותם של עדים רבים, ובכללם קורבנות העבירה. נאמר כי הסדר הטיעון הושג לאחר ניהול משא ומתן ארוך ביותר ושקילת כלל השיקולים הדרושים לעניין. ביחס לעברו הפלילי של הנאשם, נטען כי הרשעתו האחרונה היא משנת 2009, כך שמדובר בעבר פלילי ישן ביותר והלכה למעשה ניתן לראות בנאשם כמי שנעדר הרשעות קודמות.

33. הנאשם לא ביקש לומר דבר במסגרת דברו האחרון.

דין והכרעה

34. בבואו לגזור את עונשו של נאשם, על בית המשפט לפעול בהתאם לעיקרון ההלימה, המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם כך, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ובכלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

35. סוגיית גזירת הדין בהסדרי טיעון, בגדרם הושגה הסכמה עונשית, לא נכללה באופן מפורש בתיקון 113 לחוק העונשין. בפסיקה קיימות שתי גישות ביחס לשאלה באם על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם בבואו לבחון הסדר טיעון המוצג בפניו. "האחת עונה על תשובה זו בחיוב, והשנייה גורסת כי במקרים מסוימים לא יהא בכך צורך, למשל במקרה בו סבירותו של הטווח המוסכם ברורה על פניה ואינה מעוררת שאלה בדבר חריגה מהסדר הטיעון" (ע"פ 2014/20 **אנקרי נ' מדינת ישראל** (19.1.2021)).

36. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הסחיטה באיומים המיוחסים לנאשם, נוגעים לאוטונומיה של הפרט, לכבודו ולרצון החופשי שלו, וכן לסדר הציבורי ולמנהל תקין. על החומרה והכיעור הגלומים בעבירה של סחיטה באיומים, עמד בית המשפט לא פעם. כך לדוגמה בע"פ 7083/12 **מדינת ישראל נ' כהן** (2.12.13) נאמר כי "סחיטה באיומים היא נגע החותר תחת יסודותיו של קיום אנושי הוגן, וזורע בנחסט פחד ואימה... נזכור כי תווית העונש שקבע המחוקק לסעיף 428 לחוק העונשין היא תשע שנות מאסר, מקום שבו הושגה מטרת הסוחט".

על האבחנה בין איומים "סתם" לבין איומים אליהם מתלווה פגיעה בקניינו או בגופו של אדם עמד בית

המשפט בע"פ 1106/11 **מדינת ישראל נ' ואקנין** (29.6.2011), בקבעו:

"חומרתו של העונש המירבי שקבע המחוקק, יש בה כדי להצביע על סלידתו העמוקה מהעבירה. בעוד שעבירת האיומים "סתם" הקבועה בסעיף 192 לחוק העונשין, קובעת עונש מירבי של שלוש שנות מאסר, הרי שאם מתלווה לאיומים פגיעה בקניינו או בגופו של אדם, מתייצב רף הענישה המקסימאלי על 7 או 9 שנות מאסר. מדינה דמוקרטית, החורטת על דגלה עקרונות של חופש וחירות, אינה יכולה לתת יד לגורם כלשהו אשר חפץ לעשות דין לעצמו, ולהשיג את מטרותיו תוך הפעלת אמצעי לחץ פסולים, ופגיעה בכבודו ובקניינו של האחר - ללא רשות. אין חולק איפוא על הקשר שבין האיסור המופיע בעבירה, לבין הזכויות המעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו".

יפים לעניין זה גם הדברים שנאמרו בע"פ 1725/07 **מדינת ישראל נ' אבן סעוד** (14.5.2007):

"אכן, ערים אנו לכך שהנסחטים במקרים רבים אינם נכונים להתלונן פן יבולע להם, והרי אין ניתן להעמיד שוטר ליד כל נסחט 24 שעות ביממה. לפיכך נודעת חשיבות מרובה להרתעת הסוחטים. יתר על כן, המדובר בעבירות שיש בהן שפל מדרגה מוסרי מיוחד; בע"פ 9839/06 מדינת ישראל נ' חבני (טרם פורסם) [פורסם בנבו] צינה חברתי השופטת ברלינר, כי 'סחיטה היא עבירה שיש בה יסוד של שפלות לצד ההיבט הרכושי שבה'. שפלות זו מתבטאת בהשגת רווחים קלים על חשבון הזולת, תוך הטלת אימה ופחד עד כדי חשש לחיים ולמשפחה".

37. בבואי לבחון את סבירותו של העונש שהוסכם בין הצדדים, ראיתי להפנות למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, המלמדת על מנעד ענישה שנע בין השתת עונש מאסר שאפשר וירוצה בדרך של עבודות שירות ועד להטלת עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח למשך 30 חודשים, כל תיק ונסיבותיו. להלן מספר דוגמאות מהפסיקה.

ברע"פ 356/14 **קפרוב נ' מדינת ישראל** (3.10.17) ורע"פ 350/14 **זרבאילוב נ' מדינת ישראל** (20.1.14), נדון מקרה שבו שלושה נאשמים עברו עבירה של סחיטה באיומים בצוותא, כאשר סחטו מתלונן בתואנה כי היה שותף לגניבת כסף מביתו של אחד מהם. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הולם אחד, אשר נע בין 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר בפועל, והטיל על שניים מתוך שלושת הנאשמים עונש של 20 ימי מאסר לצד עונשים נלווים.

בערעור שהופנה כנגד קולת העונש, החמיר בית המשפט המחוזי את עונשם של שני הנאשמים, והטיל עליהם עונש מאסר בפועל של 7 חודשים, לצד עונשים נלווים. בערעור שהוגש לבית המשפט העליון, הועמד עונשו של אחד הנאשמים על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, תוך שהושם דגש על העדר כל

עבר פלילי, וכן על גילו הצעיר של הנאשם ונסיבותיו האישיות. בית המשפט העליון דחה את הערעור ביחס לנאשם האחר, והותיר על כנו את העונש שהושת עליו קרי 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל. יודגש כי חלקו של אותו נאשם היה דומיננטי בהרבה מהנאשם שעושו הוקל, שכן הוא זה שאיים על המתלונן; הכה אותו; והזהיר אותו מה עלול להיגרם לו היה ולא ייעתר לבקשות הסחיטה.

בת"פ (מח' י-ם) 14123-04-16 **מדינת ישראל נ' קריספין** (18.7.19), הורשע הנאשם, על סמך הודאתו, בעבירה של סחיטה באיומים, שעה שנקט באלימות קשה כלפי מתלונן, איים עליו באמצעות אקדח צעצוע, וסחט ממנו סכומי כסף. הערכאה הדיונית קבעה מתחם ענישה שנע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לבין 24 חודשי מאסר בפועל, והשיתה על הנאשם, נעדר כל עבר פלילי, 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. ערעור על חומרת העונש, שהוגש לבית המשפט העליון (ע"פ 1077/19) נדחה, משנמצא כי העונש שנגזר הולם את חומרת המעשים ואת נסיבות ביצועם וכן את יתר הנסיבות הרלוונטיות לעניין.

בע"פ 3791/18 **לוי ואח' נ' מדינת ישראל** (2.10.18), נדון מקרה שבו נאשמים איימו על המתלונן כי יפגעו בו פיזית במידה ולא יחזיר חוב לכאורי שהוא חב לשותפו לעסק. הנאשמים הורשעו על סמך הודאתם בעבירה של סחיטה באיומים על רקע עסקי. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם הענישה ההולם נע בין 18 ל-48 חודשי מאסר, והטילה על שני הנאשמים, בעלי עבר פלילי מכביד, עונש של 28 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעורם של הנאשמים על חומרת העונשים.

בע"פ 357/15 **כעאבנה נ' מדינת ישראל** (6.5.15), התקבל ערעורו של נאשם שהורשע, לאחר הליך הוכחות, בעבירה של סחיטה באיומים, אשר נמשכה כחודש. במקרה הנדון סחט הנאשם באיומים את המתלונן בכך שאיים שיפרסם צילומים אינטימיים שלו עם אישה שאיננה אשתו. יודגש כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ועברו הפלילי היה מכביד. בית המשפט המחוזי קבע בעניינו מתחם ענישה שנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער, והעמידו על 30 חודשי מאסר בפועל.

38. העונש שהוסכם בעניינו עומד על הרף התחתון של הענישה הנהוגה במקרים דומים, בשים לב לחומרתן ולהיקפן של העבירות. יחד עם זאת, יש ליתן את הדעת לקשיים הראייתיים עליהם הצביעו הצדדים בעניינו, שהיו בין הגורמים שהובילו בסופו של דבר לעריכת הסדר הטיעון. בהקשר זה ראוי להפנות לפסיקת בית המשפט העליון הנוגעת לחשיבותו, מעמדו ותפקידו של מוסד הסדר הטיעון, ועל הזהירות שבה יש לנקוט שעה שבאים לדחותו. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"פ 1281/06 **בורשטיין נ' מדינת ישראל**, פ"ד סב(4), 100 שם נאמר כי:

"נושא אישורם ודחייתם של הסדרי טיעון - הן במישור העקרוני והן במישור הפרטני - שב מובא להכרעתו של בית משפט זה. לא פעם מעורר הוא דילמות קשות, ותמיד - מצריך הוא עריכת איזון זהיר, מחושב ועדין בין מכלול השיקולים הצריכים לעניין. ההתייחסות

להסדרי טיעון בשיטתנו עברה עם השנים שינויים והתפתחויות. לאחר שהנושא נבחן בפסיקתנו פעם ועוד פעם, דומה כי אין כיום חולק כמעט על כך שהשימוש בכלי זה הינו בעל יתרונות ניכרים ועל כך שככלל יש בעריכתם של הסדרי טיעון כדי לקדם את האינטרס הציבורי, כמו גם על כך שממילא, במציאות שעמה מתמודדת מערכת המשפט בישראל ובהתחשב בעומס הרב המוטל הן על בתי המשפט, הן על יתר הנוגעים בדבר, הסדרי טיעון מהווים כלי מרכזי במלאכת אכיפת החוק - כלי הכרחי על מנת שהמערכת כולה תוכל לשאת במשימות המוטלות על כתפיה.

לצד זאת, אין ולא ניתן להתעלם מהקשיים ומהסיכונים הבלתי מבוטלים שטומן בחובו מוסד זה, ובין היתר מהחשש מפני הרשעת חפים מפשע, מהחשש מפגיעה באינטרס הציבורי להענשת עבריינים ומפגיעה בעיקרון הבסיסי של שוויון בפני החוק. משמעות הדברים הינה אפוא כי עריכת הסדר טיעון לא תהיה נכונה בכל מקרה ולא "בכל מחיר", ומכאן הצורך בבחינה, בדיקה ושקלול זהירים ואחראיים - הן מצד הצדדים, הן מצד בית המשפט שלאישורו מובא ההסדר".

39. נוכח חשיבותו של מוסד הסדר הטיעון ושיקול הדעת הרחב המסור בידי הרשויות בכל הנוגע לקבלת החלטות הנוגעות להסדרי טיעון, נמנע בית המשפט על פי רוב להתערב בהחלטות רשויות התביעה, וזאת למעט במקרים חריגים. הדברים נכונים שבעתיים שעה שמדובר בעניינינו בהסדר סגור, הקובע עונש מוגדר וספציפי, שאז התערבותו של בית המשפט נעשית במשורה יתרה (ראו ע"פ 5845/14 **אסט נ' מדינת ישראל** (20.4.2016) וע"פ 5310/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (9.9.2012)).

40. לכל האמור לעיל יש להוסיף את הודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום, המבטאת נטילת אחריות מצדו על מעשיו ואשר הובילה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר. אמנם הודאה זו ניתנה לאחר שהחלה שמיעת הראיות, אך יחד עם זאת, נוכח היקפו של התיק ומספר עדי התביעה שעתידיים היו להעיד, הודאתו של הנאשם הביאה לחיסכון לא מבוטל בזמן שיפוטי יקר.

זאת ועוד, אף עברו הפלילי של הנאשם אין בו כדי לסכל את אישור ההסדר, בשים לב לכך שמדובר בעבר מלפני שנים רבות.

41. על יסוד מקבץ האמור, אני רואה לאמץ את ההסכמה העונשית שהושגה בין הצדדים בגדר הסדר הטיעון.

42. לפיכך, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

18 חודשי מאסר לריצוי בפועל שמנינם יחל ביום 26.2.2022.

8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים אחת העבירות מושא כתב האישום בתיק זה, ויורשע

בגינה.

קנס כספי בסך 7,000 ₪ שישולם עד ליום 1.4.2023.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023, במעמד הנוכחים.